

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

Pysarenko T. V. — PhD in Engineering, Deputy Director of State Institution “Ukrainian Institute of Scientific and Technical Expertise and Information”, Antonovycha Str., 180, Kyiv, Ukraine, 03680; +38 (096) 376-38-14; tvisarenko@gmail.com; ORCID: 0000-0001-9806-2872

Kvasha T. K. — Head of the Department of State Institution “Ukrainian Institute of Scientific and Technical Expertise and Information”, Antonovycha Str., 180, Kyiv, Ukraine, 03680; +38 (044) 521-00-74; ntatyana@ukr.net; kvasha@uinter.kiev.ua; ORCID: 0000-0002-1371-3531

<http://doi.org/10.35668/2520-6524-2022-1-07>

УДК 118:330.3-021.51”20”

О. В. ПАРХОМЕНКО, канд. екон. наук, доц.

А. О. ПАРХОМЕНКО, студентка

Г. О. ПАРХОМЕНКО, студент

СИСТЕМНО-ТВОРЧА ОСНОВА БУТТЯ В ГАРМОНІЇ З ЗАКОНАМИ ПРИРОДИ

Резюме. У науковій літературі є чимало досліджень щодо наповнення змістом як у сфері системного розвитку, так і у сфері творчих можливостей людини, але поза увагою дослідників залишається проблема їх спільного впливу на розуміння системно-творчого принципу буття (реальності) у гармонії з законами природи, який можливо зарахувати до базового принципу соціально-економічного розвитку. На етапі впровадження економіки, що заснована на знаннях, залежність життя людини від законів природи збільшується. Закони природи є найвищою реальністю буття, що постає як цілісна система зі складною багаторівневою структурно-функціональною організацією і зорієнтована на системно-творчу взаємодію людини з навколишнім середовищем. Творча діяльність людини завжди спрямована на зміну свідомості щодо розуміння принципово нового процесу розвитку, який передбачає розробку відповідних принципово нових правил функціонування суспільства в усіх сферах його існування: виховання, освіти, управління, переосмислення значення людини тощо.

Ключові слова: людина, система, творчість, інформація, знання, енергія, інтелект, протиріччя, природа, закони, синергія.

ВСТУП

XXI століття — це століття нових можливостей для розвитку, століття глобального інформаційно-знанневого суспільства, яке характеризується розгортанням новітньої інформаційно-знанневої телекомунікаційної революції, проникненням знань у всі сфери суспільного життя, формуванням економіки, що заснована на знаннях. Знання є продуктом творчої праці людини шляхом збору, аналізу та синтезу інформації відповідно до визначеної мети. Знання стають основою державного та корпоративного управління, основою вдосконалення усіх сфер життєдіяльності людини.

Про це свідчить зміна економічної теорії К. Маркса, яка формувалася на ресурсах і фі-

зичній праці, на теорію П. Ромера [1; 2], у якій проголошено, що сучасний прогрес на 60 % базується на знаннях і лише 40 % залежить від ресурсів і фізичній праці.

Так, В. Вернадський, І. Шкловський, В. Казначеев та багато інших дослідників розглядали людину як активного учасника природних процесів. Зокрема В. Казначеев вважав, що сучасна наука дійшла розуміння, що наш світ і увесь вселенський простір — це не хаос, а організована матерія, яка має інформаційно-енергетичні характеристики [3, С. 66], які функціонують на єдиній основі. Ми також розглядаємо діяльність людини в гармонії з законами природи.

Оскільки базисом сучасного соціально-економічного розвитку стають знання, які є резуль-

татом творчої діяльності людини, то творчу діяльність можна розглядати як основний принцип життєдіяльності людини.

Творчість базується на природній синергії, що підсилює ефект взаємодії двох або більше факторів і характеризується тим, що спільна дія цих факторів істотно перевершує просту суму дій кожного із зазначених факторів [4; 5].

Інструментом реалізації природної синергії є *об'єднання протилежностей складових систем в єдність*, що надає можливість отримувати якісно новий рівень організації нової системи з упорядкуванням елементів цілого, яка в порівнянні з попередньою структурою характеризується новизною [5]. Ось чому інтелектуальна діяльність людини завжди спрямована на майбутнє; ось чому ми спрямовуємо дослідження на базові складові розвитку, *на системну творчу взаємодію людини в гармонії з законами природи*, оскільки людина є частиною природи. Таким чином, соціально-економічний розвиток базується на використанні творчих можливостей людини в процесі спрямування нескінченного енергетичного потенціалу складних відкритих систем навколишнього середовища на досягнення цілі.

Попри проведення багатьох наукових досліджень, які свідчать, що фундаментом сучасного прогресу стають знання, які є результатом творчої діяльності людини, до сьогодні залишається значна кількість невіршених питань, що робить тему дослідження актуальною. Наприклад, залишається нерозглянутою спільна взаємодія принципу системності та творчості в гармонії з законами природи.

Мета статті полягає в тому, щоб показати, що системно-творчий принцип буття в гармонії з законами природи є основою розвитку та прогресу реальності.

АНАЛІЗ НАУКОВИХ ПРАЦЬ

Сучасне життя людини зумовлено змінами, що відбуваються в економічній, політичній, соціальній, морально-етичній сферах діяльності. Динамічні зміни ми бачимо не лише в кожній із цих сфер, а й у зміні самої людини в бік розвинених інтелектуальних і соціальних якостей [6; 7].

У сучасному постіндустріальному етапі соціально-економічного розвитку *відбувається перехід до використання енергетичної складової* навколишнього середовища [8]. Весь попередній розвиток відбувався на матеріальній парадигмі, а саме — на розумінні матерії, як першооснови розвитку.

Основою сучасного соціально-економічного розвитку є процес створення матеріальних сис-

тем і об'єктів з навколишнього енергетичного середовища, яке постає безмежним джерелом розвитку. Саме людина наділена природою вмінням енергію навколишнього середовища переводити в знання.

Людський організм — це цілісна та взаємопов'язана матеріально-енергетична саморегуляційна система, що охоплює духовний, психічний і фізичний рівні, які тісно взаємозумовлені, взаємопов'язані та взаємозалежні між собою. Рівновага в цій системі підтримується насамперед завдяки високому духовному рівню людини. Чим вищий рівень духовності людини, тим сильнішим і більшим навколо неї є шар польового захисту, її біополе, і, відповідно, психічне, соціальне, фізичне здоров'я людини, її духовна безпека та інформаційно-енергетична захищеність [9; 10].

Дослідження вчених другої половини ХХ — початку ХХІ ст. (А. Акімов, Е. Бороздін, В. Вовченко, А. Госвами, Р. Мейланов, Р. Монро, А. Московський, А. Пенроуз, Р. Полонніков, Г. Шипов та ін.) трактують людську свідомість й особливо самосвідомість (як вищий рівень саморозвитку свідомості) як інформаційно-енергетичну систему, що надає можливість володіти як творчою, так і руйнівною силою щодо самої людини, суспільства, довкілля залежно від духовної чи бездуховної спрямованості.

Так, С. Дятловим [11; 12] було розглянуто проблему суспільного розвитку в інформаційній епісі з нових методологічних поглядів. Його концепція розвивається в межах нового філософського осмислення проблеми інформації та названа субстанціональною концепцією інформації, яка покладена в основу розробки субстанціональної інформаційної парадигми соціально-економічного розвитку.

Чимало наукових праць присвячено дослідженням системно-творчого принципу реальності, але ще і сьогодні на значну кількість питань наука не дає відповідей, особливо системно-творчій основі реальності в гармонії з законами природи.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕНЬ

Здатність до творчої праці стає фундаментом прогресу, інновацій і розвитку у будь-якій галузі людського розвитку. У результаті творчої діяльності виникають нові параметри поведінки людини як складної відкритої системи, що базується на взаємодії як економічної системи «інформація–людина–знання», так і соціальної системи «суспільство–людина». При функціонуванні економічної та соціальної систем реалізуються принцип синергії, а саме — окремі складові у системах, що взаємодіють,

перетворюються в нову якість, яка є новим знанням [6].

Здатність до праці — це властивість людини, яку дарувала їй природа за допомогою володінням природно-творчим принципом буття. Людина покликана використовувати цей дар для перетворення свого внутрішнього та зовнішнього світу відповідно до обставин сьогодення.

Природно-творчий принцип буття має універсальний характер і передбачає залежність життя людини від законів природи, що є найвищою реальністю буття, яке становить собою цілісну систему зі складною багаторівневою структурно-функціональною організацією. Ми погоджуємося, що людина є внутрішнім елементом цілісно існуючої універсальної природної метасистеми, яка функціонує на основі генетичних властивостей, наданих їй природою [11; 12]. Ось чому виникає необхідність провести дослідження з метою розуміння сутності системно-творчого принципу розвитку, прогресу і буття загалом при гармонійній взаємодії з законами природи.

Так, С. Дятлов у рамках запропонованої концепції обґрунтовує положення про універсальність дії **законів інформаційного обміну**, яка є необхідною загальнотеоретичною основою для розроблення принципово нового погляду на соціально-економічну реальність, як єдину цілісність з багаторівневою системною структурно-функціональною організацією.

Ми взяли за основу для подальшого вдосконалення концепцію, що розроблена С. Дятловим і базується на субстанційно-інформаційній парадигмі суспільного розвитку з існуванням і проявом цілісно існуючої творчої першопричини буття [12].

Погоджуючись з творчою першопричиною буття, ми вважаємо, що основі реалізації цього принципу провідна роль належить не інформації, а знанням, а тому дослідження обраної теми базуються на енергетично-знанневому інформаційному підході. Це означає, що за основу взята парадигма енергетичного розвитку [8], а не матеріальна, яка панувала до третього етапу цивілізаційного розвитку.

Ми, базуючись на законі Ейнштейна, дотримуємося думки, що функціонує не закон інформаційного обміну, а закон енергетично-матеріального обміну. Це збігається з трактуванням категорії «інформації» академіком В. М. Глушковым, який ввів поняття неоднорідності в розподілі енергії і матерії в часі та просторі. Неоднорідність — це джерело інформації.

Об'єктивний характер інформації базується на об'єктивності існування її джерела — різноманітності. Таке тлумачення інформації підкрес-

лює її незалежність від отримувача і є загальним і ємним [13]. За цим визначенням, інформація є фундаментальною субстанцією, яка є відображенням змін речовини та енергії в часі та просторі.

Ми розглядаємо інформацію в ролі навігатора пошуку енергетичних джерел для створення знання з метою досягнення цілі. Ось чому, на нашу думку, цілісно існуюча реальність базується не на інформаційній парадигмі, а на енергетично-інформаційній основі розвитку суспільства, але, погоджуючись, що все відбувається в системній багаторівневій структурно-функціональній організації, завдяки якій окремі її елементи існують і взаємодіють між собою в рамках цієї єдиної цілісності. Кожен окремий елемент, як невід'ємна частина цілісно існуючої реальності, існує цілісно і має системну багаторівневу структурно-функціональну організацію.

Будь-яка енергетична взаємодія між двома та більш складними системами супроводжується певним перенесенням енергії. Взаємодія двох і більше систем фіксується інформацією, яка є категорією для подальшого використання. Причому між інформацією та енергією діє принцип інформаційно-енергетичної відповідності або принцип віддзеркалення. Таким чином, основою розвитку постає фундаментальний закон збереження енергії, а інформація є відображенням зміни енергії і матерії в просторі та часі.

Отже, основою соціально-економічної реальності є єдиний природний принцип буття, який реалізує свою сутність як загальне енергетичне забезпечення всіх різноманітних явищ цієї дійсності, а такі складові як вартість, ціна, гроші, інфляція тощо мають свої енергетичні виміри. Організація та розвиток соціально-економічної системи базується на системно творчій основі буття.

Дійсно творчий імпульс, що виходить від особистості суб'єкта, дає початок часу існування певного явища, яке формується на цілях, знанні її досягнення та рішенні щодо його матеріалізації. Після того, як системно організоване явище почало своє існування, воно живе і розвивається вже в іншій системі координат, а тому і в іншому просторово-часовому вимірі, але залишається в *межах своїх створених суб'єктом енергетично-інформаційних характеристик*.

Творчий принцип буття реалізується людиною, яка є складною, відкритою, природною системою, що дає їй змогу постійно і безмежно вдосконалюватися, але з обов'язковим дотриманням вимог інших природних законів. Ось чому ми проводимо дослідження цього складного напряму життєдіяльності людини як у їх

системному взаємозв'язку, так і в гармонії з законами природи [4].

У дослідженні ми розглянемо взаємодію людини з наступними законами: законом Ейнштейна, законом проходження всіх технологічних процесів за єдиною послідовністю, законом синергії, законом стагнації закритих систем (закон Больцмана), законом віддзеркалення змін енергії і матерії в просторі та часі або законом спілкування між суб'єктами природи тощо.

Закон А. Ейнштейна, у якому показано наявність діалектичного взаємозв'язку між енергією, масою і рухом ($E=mc^2$), свідчить про перехід матерії в енергію та навпаки. Перехід — забезпечує рух [14]. Три категорії є основою функціонування природи, а саме: матерія, енергія і рух. Людина як частина природи функціонує, підкоряючись законам природи, а тому людину варто розглядати як складну, цілісну, відкриту природну систему, яка функціонує на взаємодії енергії, матерії та руху.

Нагадаємо, що природний технологічний закон про проходження всіх без винятку технологічних процесів свідчить, що будь-який технологічний процес проходить три обов'язкові стадії, а саме: на першій стадії відбувається формування мети, на другій стадії створюється віртуальний варіант (знання) досягнення мети, а третя стадія спрямовується на матеріалізацію знання, на впровадження створеного знання. Енергія, а не інформація, відповідно до закону Ейнштейна, перетворюється в матерію чи послугу. Знання є енергією [15]. Цей висновок є дуже важливим.

Знання створює кожен суб'єкт управління, кожна людина методом інформаційного моделювання, яке закінчується прийняттям остаточного рішення щодо початку дії, спрямованої на досягнення мети. Стадія матеріалізації завжди відбувається після сформованого знання щодо визначення шляху досягнення мети. Усе починається з голови, з енергії, яку створює людина.

Людина, як і вся природа, функціонує на енергетично-матеріальній взаємодії, на матеріально-енергетичній цілісності. Кожна людина від народження має свою енергію. Енергія, що надана людині природою і яку ми зазвичай не бачимо, є її ядром, фундаментом, вона є категорією тонкого та духовного прояву, а тому враховувати її значення в життєдіяльності людини є важким і складним, але необхідним. Ось чому в кожного з нас досить часто виникають непорозуміння в наших діях.

Окрім того, людина сама є симбіозом матерії й енергії, вона здатна за рахунок творчої діяльності постійно формувати нову енергію. Творча діяльність є безмежним джерелом створення

нової енергії, яка є рушійною силою еволюції людини, є здатністю до вдосконалення і гармонізації з навколишнім середовищем. Сформована людиною енергія — основа для функціонування різних підсистем, які є необхідними для забезпечення її розвитку та постійних перетворень.

На нашу думку, до категорії «енергія» можна зарахувати такі поняття як розум, мислення, свідомість, внутрішнє психічне життя, тобто активну частину людини, яка перебуває у взаємозв'язку з її творчим потенціалом, духовністю тощо. Енергія є першоосновою життєдіяльності людини. Вона є основою формування робочого стану як окремих органів, так і всього організму загалом.

Людина має власними зусиллями, через свій особистий досвід, через життєві випробування пробуджувати, розкривати і розвивати свої духовні, внутрішні можливості, щоб стати успішною та щасливою людиною. Саме таким шляхом людина досягає вищої суті, розкриваючи в собі можливості, які надані їй природою. Енергія, відповідно до закону Ейнштейна, формує матерію, яка містить абсолютно всю інформацію про людину.

Поняття «духовність» характеризується розвиненістю таких вищих психічних функцій людини як «свідомість», «самосвідомість», «воля» [15]. Згідно з поглядом традиційної науки, поняття «свідомість» розуміють як вищий рівень психічного відображення дійсності, пов'язаної з абстракцією, баченням себе з іншими людьми, що виявляється в цілеспрямованій людській поведінці, що заснована на глибокому розумінні законів і особливостей об'єктивного світу.

Ось чому Т. Тюріна [9] вважає, що в «Ноосферній моделі майбутнього людства у XXI столітті» пріоритетними напрямками розвитку стануть духовно-моральні принципи, де духовність людини набуває планетарного рівня.

На початку XX ст. дослідник проблем творчості П. К. Енгельмейер зазначив, що творчість — це життя, а життя — це творчість. Таким чином, творчість — це не випадкове явище, а стиль життя.

Творчість є однією з тих реалій, що надає сенс нашому життю. Основою інтелектуальної економіки є знання, які створює людина шляхом перероблення зібраної інформації під сформульовану проблему. Ключовим процесом, від якого залежить цінність знання, є стадія наукового пізнання. Для сучасного цивілізаційного розвитку характерним постає нове розуміння специфіки й особистостей процесу пізнання. Нині спостерігається перехід до нового типу наукової раціональності, нової еволюційно-синергетичної парадигми, коли світ і процеси,

які в ньому відбуваються, розглядаються з позиції розвитку відкритих систем.

Нині формування творчого мислення в людини постає одним із головних завдань сучасного життя. Творчість — це діяльність зі створенням чогось якісно нового, неповторного, оригінального у свідомості та соціальній практиці. Творчість — це особливий різновид творчої діяльності, що характеризується «продукуванням нових результатів». Таким чином, можна припустити, що вся діяльність соціального суб'єкта має творчий характер, оскільки зорієнтована на самовідтворення, самоорганізацію.

З точки зору синергетики, після різних перетворень в системі ми отримуємо якісно новий рівень організації системи, настає стан гармонізації, упорядкування елементів цілого, який у порівнянні з попередньою структурою характеризується новизною. Творчість завжди спрямована на майбутнє. Окремі складові інформації переформовуються в нову структуру зі створенням оригінальних продуктів творчості. Це найвищий і найбільш складний рівень реалізації креативності особистості.

Одним із підходів у дослідженні творчих можливостей особистості, на нашу думку, є природна синергетика, яка, за своєю сутністю, стає основою для міждисциплінарного синтезу знань [16].

Синергетичний підхід передбачає погляд на світ як на відкриту, саморегульовану систему, пізнання якої вимагає нового характеру мислення. Мислити синергетично – мислити альтернативно, допускаючи можливість зміни темпу розвитку і постійних змін складних відкритих систем.

Синергетичне мислення можна визначити як стиль мислення, за допомогою якого навколишній світ і людина розглядаються як складні, відкриті системи, що здатні до саморозвитку і зорієнтовані на виявлення загальних зв'язків і відносин, визначення конструктивної ролі безкінечного прогресу.

Синергетичний підхід базується на теорії самоорганізації складних систем, оскільки синергетика концентрує увагу на дослідженні всіх типів складних, надскладних, відкритих і здатних до саморозвитку, самоорганізації та самоevolюції систем, до яких зараховують людину, суспільство і природу.

Розкриваючи загальний для всіх систем механізм розвитку, синергетика стає загальною основою будь-якої еволюційної теорії, що надає можливість зарахувати цей напрям досліджень до нової метанауки складних систем.

Синергетика — це міждисциплінарний напрям наукових досліджень, у межах якого ви-

вчаються загальні закономірності процесів переходу від хаосу до порядку, і навпаки — у відкритих нелінійних системах (фізичних, хімічних, біологічних, екологічних, соціальних тощо). Синергетика (з грец. *synergeia* — «син» — «з», «спільно» і «ergos» — «дія») перекладається як «енергія спільної дії» — співпраця, співробітництво, сприяння, співучасть, йдеться про якісно нові явища, які виникають від спільної дії декількох різних чинників, тоді як проста сума окремих таких чинників до цього явища не призводить.

Важливість синергетики полягає в тому, що вона трактує людину як особливого роду надскладну відкриту матеріально-енергетичну систему, яка перебуває в постійному процесі саморозвитку і підпорядковується єдиним універсальним законам еволюції та самоорганізації, розглядає людину як природний феномен, синтез духовно-енергетичного і матеріального начал, розкриває єдність природи, людини та суспільства.

Завжди існує можливість перетворення реальної проблеми в інформаційну. Перетворення реальної проблеми в інформаційну здійснюється щонайменше за трьома напрямками, а саме: з позиції людини, проблеми і середовища, в якому розглядається проблема. Бачення проблеми в інформаційному відображенні дає змогу за допомогою свідомості здійснювати швидке інформаційно-цільове переструктурування з передачею.

Будь-яка проблема має шлях вирішення і вона є керованою. Творча людина володіє вмінням здійснювати перехід від фази керованої до фази керівної. Потрібно намагатися оволодіти мистецтвом керувати ситуацією і не чекати, коли ситуація починає управляти людиною. Уміння реалізувати цей принцип створює значні можливості для здійснення творчого підходу до трудової діяльності.

Підвищити творчу індивідуальну активність можна за рахунок застосування інформаційного аналізу, який є елементом процесу наукового пізнання в системі «інформація–знання». Шляхом аналітичної обробки інформації людина конкретизує суспільні потреби, у яких можна реалізувати ідею. На цьому етапі інформаційна аналітика виконує функцію пошуку ефективної форми входження особи в соціальну діяльність.

У реальних соціально-економічних процесах ініціатива завжди залежить від свідомості людини. Володіючи відповідною інформацією, використовуючи наявний у суспільстві інформаційний ресурс, кожен конкретний суб'єкт діяльності будує свої цільові інформаційні моделі потреб і засобів їхньої реалізації.

Коли такі моделі після їхньої реалізації у виробництві відповідають суспільним інтересам, тоді суб'єкт діяльності також набуває суспільної значущості. Необхідною умовою побудови технологічного процесу виробництва є поєднання інформаційних моделей в єдиний технологічний ланцюг.

Інформація, як продукт відносин у системі «об'єкт–суб'єкт», є функцією «повноважного представника» [17] об'єктивно діючих законів природи, за своєю суттю не має сили власного саморуку, вона статична і слугує підґрунтям для осмислення ситуації людиною.

Сучасні складні відкриті системи надають можливість за рахунок аналітичної обробки інформації орієнтуватися на зменшення кількості варіантів розв'язання проблеми [18]. Усі сфери людської діяльності ґрунтуються на аналізі інформації, що є основою будь-якого трудового процесу. Процеси обробки інформації та її осмислення здійснюються в межах власного розуміння ситуації конкретною особою. Завдяки інформаційному аналізу відбувається поєднання можливостей людини з інформацією, що є основою творчого пошуку.

Суспільство постійно формує суспільні потреби, які можна розглядати як потреби людини. На цьому етапі відбувається формування мотиваційної сфери особи. Усвідомлення людиною власних потреб й інтересів шляхом осмислення вимог суспільства, яке формує процес соціалізації людини, що стає соціальною основою для суб'єктивного ставлення людини до соціального буття та цілеспрямованого перетворення дійсності.

Науково-інформаційне моделювання варіантів рішень відбувається значно швидше, ніж проходження самих матеріальних процесів. Моделюючи, людина починає орієнтуватися в можливостях речовино-енергетичних процесів, творчо обираючи їх напрями. Використовуючи високу швидкість свого інформаційного за змістом мислення та обираючи найдосконалішу технологію діяльності, людина повертається до сфери предметно-практичних або реальних процесів. Причому інформація стає підґрунтям формування інформаційно-знанневих цільових моделей, які мають місце в економічно-виробничих циклах і стають засадами управління ними.

У нашому баченні формування нових знань шляхом використання синергетично-інформаційного підходу полягає в застосуванні універсального методу наукового пізнання, а саме — інформаційної аналітики, яка виконує випереджально-базову функцію в процесі творчої праці та є головним методом перетворення інформації в знання.

Сьогодні роботу більшості управлінських, економічних, фінансових, політичних та інших напрямів діяльності важко уявити без застосування інформаційної аналітики, яка охоплює як етап накопичення, зберігання, структурування й обробки інформації, так і етап творчого вкладу людини в процесі досягненні мети чи цілі.

Відомо, що процес творчості — це постійна, цілеспрямована праця, яку можливо ефективно організувати за наявності системи управління чи самоуправління, застосовуючи волю. Тому розглянемо творчість з позиції управління.

Підхід до розуміння творчості як управління свідомістю з проектуванням останньої на проблему за допомогою інформаційно-знанневого її бачення, відкриває нові можливості щодо збільшення якості творчої частини в інформаційно-аналітичному процесі.

Виконуючи аналітичну роботу, людина-творець має тримати весь процес чи проблему у сфері свого мислення. Завдання виконується свідомо, тримаючи весь процес разом і себе в ньому оком стороннього споглядача. У таких діях відбувається процес перетворення реальної проблеми в інформаційну, яка постійно аналізується, а результати аналізу є підставою для корекції дій, а це і є управління творчим процесом. Розгляд проблеми під кутом інформаційного її уявлення відбувається за допомогою оцінки оточуючого середовища з позиції проблеми з визначенням головних елементів з точки зору корисності результату. За допомогою осмислення відбувається оцінка в інформаційному відображенні проблеми і можливостей оточуючого середовища в розв'язанні проблеми. Оцінка здійснюється у вигляді різних варіантів її бачення. Таким чином, на інформаційно-знанневому рівні відбувається оцінка можливостей оточуючого середовища в розв'язанні проблеми.

Можна дійти висновку, що системність і творчість в гармонії з законами природи є основою буття, можливістю для формування індивідуальної реальності відповідно до мети або цілі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. *Solow R. M.* A contribution the Theory of Economical Growth / R. M. Solow // *Quarterly Journal of Economics.* — 1956. — P. 3–4.
2. *Ромер П.* Растущий оборот прибылей и долгосрочный экономический рост / П. Ромер // *Журнал политической экономии* 94:5, октябрь, 1986. — С. 1002–1011.
3. *Казначеев В. П.* Космопланетарный феномен человека: Проблемы комплексного изучения / В. П. Казначеев, Е. А. Спирин. — Новосибирск : Наука : Сибирское отд-ние. 1991. — 304 с.
4. *Берсенева Т. П.* Синергия в культуре: монография / Т. П. Берсенева. — Омск : Сибирский гос. ун-т физкультуры и спорта, 2014.

5. Старіш О. Г. Системологія : підручник / О. Г. Старіш. — Київ : Центр навчальної літератури, 2005. — 232 с.
6. Пархоменко О. В. Інформація і знання: теоретичні основи : підручник для студентів вищих навчальних закладів / О. В. Пархоменко. — Хмельницький : ХмЦНІІ, 2012. — 272 с.
7. Пархоменко О. В. Система «інформація — знання» як джерело особистого творчого руху / О. В. Пархоменко, А. О. Пархоменко // Проблеми підготовки фахівців з питань інтелектуальної власності, інформаційно-аналітичної та інноваційної діяльності в Україні : матеріали XIV Всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 29–30 квіт. 2014 р.). — Київ : Інститут інтелектуальної власності Національного університету «Одеська юридична академія» в м. Києві, 2014. — С. 203–208.
8. Попова Л. А. Человек в потоке перемен / Л. А. Попова. — Київ : Інтерсервіс, 2020. — С. 9.
9. Тюріна Т. Г. Виховання духовності студентської молоді у контексті ноосферної освіти: дис. ... д-ра пед. наук / Т. Г. Тюріна. — Київ, 2018. — 337 с.
10. Савчин М. В. Духовний потенціал людини / М. С. Савчин. — Івано-Франківськ : Плай, 2001. — 204 с.
11. Дятлов С. А. Предмет и метод теории информационной экономики / С. А. Дятлов // Экономическая теория на пороге XXI века — 2. — М. : Юристъ, 1998. — С. 497–519.
12. Дятлов С. А. Информационная парадигма социально-экономического развития / С. А. Дятлов // Известия Санкт-Петербургского университета экономики и финансов. — СПб. : Изд-во СПбУЭФ, 1995. — № 3–4. — С. 17–30.
13. Глушков В. М. Кибернетика. Вопросы теории и практики / В. М. Глушков. — М.: Наука, 1986. — 488 с.
14. Джеммер М. Понятие массы в классической и современной физике / М. Джеммер. — М. : Прогресс, 1967. — 255 с.
15. Пархоменко О. В. Базова відмінність знання від інформації і взаємозв'язок між ними / О. В. Пархоменко, А. О. Пархоменко // Наука, технології, інновації. — 2021. — № 3 (19). — С. 74–79.
16. Синергетика і творчість: монографія / за ред. В. Г. Кременя. — Київ : Інститут одарованої дитини, 2014. — 314 с.
17. Сколенко А. К. Глобальные резервы роста / А. К. Сколенко. — Київ : Интеллект, 2002. — 427 с.
18. Чурсин Н. Н. Популярная информатика / Н. Н. Чурсин. — Київ : Техника, 1982. — 158 с.
- of Man: Problems of Comprehensive Study]. Novosibirsk, 304 p. [in Russ.].
4. Berseneva, T. P. (2014). Sinergiya v kul'ture [Synergy in culture]. Omsk. [in Russ.].
5. Starish, O. H. (2005). Systemolohiia [Systemology]. Kyiv, 232 p. [in Ukr.].
6. Parkhomenko, O. V. (2012). Informatsiia i znannia: teoretychni osnovy : [Information and knowledge: theoretical foundations]. Khmelnytskyi, 272 p. [in Ukr.].
7. Parkhomenko, O. V. (2014). Systema «informatsiia — znannia» yak dzhерelo osobystoho tvorchoho rukhu [The system «information - knowledge» as a source of personal creative movement]. *Problemy pidhotovky fakhivtsiv z pytan intelektualnoi vlasnosti, informatsiino-analitychnoi ta innovatsiinoi diialnosti v Ukraini* [Problems of training specialists in intellectual property, information-analytical and innovation activities in Ukraine]: XIV All-Ukrainian. scientific-practical Conference. Kyiv, P. 203–208. [in Ukr.].
8. Popova, L. A. (2020). Chelovek v potoke premen [Man in the flow of change]. Kyiv, 9 p. [in Ukr.].
9. Tiurina, T. H. (2018). Vykhovannia dukhovnosti studentskoi molodi u konteksti noosfernoi osvity [Education of spirituality of students youth in the context of noosphere education]: Dis. doctor of pedagogical sciences. Kyiv, 337 p. [in Russ.].
10. Savchyn, M. V. (2001). *Dukhovnyi potentsial liudyny* [The spiritual potential of man]. Ivano-Frankivsk, 204 p. [in Ukr.].
11. Dyatlov, S. A. (1998). Predmet i metod teorii informacionnoj ekonomiki [The subject and method of the theory of information economy]. *Ekonomicheskaya teoriya na poroge XXI veka — Economic theory on the threshold of the XXI century*, 2, 497–519. [in Russ.].
12. Dyatlov, S. A. (1995). Informacionnaya paradigma social'no-ekonomicheskogo razvitiya [Information paradigm of socio-economic development]. *Izvestiya Sankt-Peterburgskogo universiteta ekonomiki i finansov* [Proceedings of the St. Petersburg University of Economics and Finance], 3–4, 17–30. [in Russ.].
13. Glushkov, V. M. (1986). *Kibernetika. Voprosy teorii i praktiki* [Cybernetics. Questions of theory and practice]. Moscow, 488 p. [in Russ.].
14. Dzhemmer, M. (1967). *Ponyatie massy v klassicheskoy i sovremennoj fizike* [The concept of mass in classical and modern physics]. Moscow, 255 p. [in Russ.].
15. Parkhomenko, O. V. (2021). Bazova vidminnost znannia vid informatsii i vzaiemozviazok mizh nymy [The basic difference between knowledge and information and the interconnection between them]. *Nauka, tekhnolohii, innovatsii* [Science, technology, innovation]. 3 (19), 74–79. [in Ukr.]. <https://doi.org/10.35668/2520-6524-2021-3-09>
16. Kremen, V. H. (Ed.) (2014). Synerhetyka i tvorchist [Synergetics and creativity]. Kyiv, 314 p. [in Ukr.].
17. Skolenko, A. K. (2002). Global'nye rezervy rosta [Global room for growth]. Kyiv, 427 p. [in Russ.].
18. Chursin, N. N. (1982). *Populyarnaya informatika* [Popular computer science]. Kyiv, 158 p. [in Ukr.].

REFERENCES

1. Solow, R. M. (1956). A contribution the Theory of Economical Growth. *Quarterly Journal of Economics*, P. 3–4.
2. Romer, P. (1986). Rastushchij оборот pribylei i dolgosrochnyj ekonomicheskij rost [Increasing turnover of profits and long-term economic growth]. *Zhurnal politicheskoy ekonomii* [Journal of Political Economy], 94:5, *oktyabr'*, 1002–1011. [in Russ.].
3. Kaznacheev, V. P., & Spirin E. A. (1991). Kosmoplanetarnyj fenomen cheloveka: Problemy kompleksnogo izucheniya [Cosmoplanetary Phenomenon

O. V. Parkhomenko, PhD in Economics, Associate Professor

A. O. Parkhomenko, Student

H. O. Parkhomenko, Student

SYSTEMIC AND CREATIVE BASIS OF BEING IN HARMONY WITH THE LAWS OF NATURE

Abstract. *In the scientific literature, there are many studies on filling content both in the field of systemic development and in the field of human creativity, but the problem of their general influence on the understanding of the system-creative principle of being (reality) in harmony with the laws of nature, which is possible attributed to the basic principle of socio-economic development. At the stage of introducing a knowledge-based economy, the dependence of human life on the laws of nature increases. The laws of nature are the highest reality of being, which is an integral system with a complex multi-level structural and functional organization, which is focused on the systemic creative interaction of a person with the environment. The creative activity of a person is always aimed at changing consciousness by understanding a fundamentally new development process, which provides for the development of appropriate fundamentally new rules for the functioning of society in all spheres of its existence: upbringing, education, management, rethinking the meaning of a person, etc.*

Keywords: *human, system, creativity, information, knowledge, energy, intellect, contradiction, nature, laws, synergy.*

ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРІВ

Пархоменко Олексій Володимирович — канд. екон. наук, доц., с. н. с. ДНУ “Український інститут науково-технічної експертизи та інформації”, вул. Антоновича, 180, м. Київ, Україна, 03680; +38 (050) 410-31-65; pav_ua@i.ua; ORCID: 0000-0002-8097-0378

Пархоменко Аліна Олексіївна — студентка, КНТЕУ, вул. Кіото, 19, м. Київ, Україна, 02000; +38 (099) 705-80-83, ORCID: 0000-0001-9643-779X

Пархоменко Гліб Олексійович — студент, Національний транспортний університет, вул. Омел'яновича-Павленка, 1, м. Київ, Україна, 01010; +38 (044) 280-54-09; ORCID 0000-0002-7574-0850

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

Parkhomenko O. V. — PhD in Economics, Associate Professor, Senior Researcher of State Institution “Ukrainian Institute of Scientific and Technical Expertise and Information”, Antonovycha Str., 180, Kyiv, Ukraine, 03680; +38 (050) 410-31-65; pav_ua@i.ua; ORCID: 0000-0002-8097-0378

Parkhomenko A. O. — Student of Kyiv National University of Trade and Economics, Kioto Str., 19, Kyiv, Ukraine, 02000; +38 (099) 705-80-83, ORCID: 0000-0001-9643-779X

Parkhomenko H. O. — Student of National Transport University, Omelyanovicha-Pavlenka Str., 1, Kyiv, Ukraine, 01010; +38(044) 280-54-09; ORCID: 0000-0002-7574-0850

